

## TLAČOVÁ SPRÁVA

25. október 2023

# Mesiac fotografie ponúkne výstavu osobností zo sveta filmu na portrétach Mira Nôtu

**Tohtoročný Mesiac fotografie otvorí výstava Portréty od fotografa Mira Nôtu, ktorý sa dlhodobo venuje portrétovaniu osobností z oblasti kinematografie a audiovizie. Výstava sa uskutoční v priestoroch bratislavskej Galérie Slovenskej výtvarnej únie – Umelka, vernisáž sa bude konať v utorok 31. októbra o 16.30 hod. Výstava ponúkne tridsať portrétov, rozšírený výber viac ako sto osobností zo sveta slovenského filmu prinesie publikácia, ktorej krst sa uskutoční 16. novembra o 17.00 hod. na Vysokej škole múzických umení.**

Výstava Portréty predstaví tridsať osobností zo sveta slovenského filmu, ktoré Miro Nôta zachytával počas posledných tridsať rokov. V jeho hľadáčku sa ocitli nielen známe a viditeľné osobnosti, fotografoval aj ľudí za kamerou. Výstava prináša fotografie hercov a herečiek Milana Labudu, Milana Ondříka či Judit Pecháček Bárdos, režisérov Dušana Hanáka, Petra Solana, Juraja Jakubiska, Martina Šulíka, Petra Bebjaka, Juraja Lehotského, Jara Vojteka, Petra Kerekesa, autorky dokumentárnych filmov Zuzanu Piussi a Vieru Čákanyovú, tiež kameramanov Richarda Krivdu, Martina Žiarana a Martina Kollára, ale aj osobnosti, ktoré už nie sú medzi nami ako scenárista, dramaturg a spisovateľ Albert Marenčin či filmový historik, teoretik a publicista Pavel Branko.

Výber portrétov na výstave predstavuje len zlomok z rozsiahleho archívu Mira Nôtu, viac ich ponúkne publikácia, ktorá vychádza pri príležitosti výstavy. Autorom kurátorského textu *Reálne reálne fotografických portrétov* Mira Nôtu je filmový a výtvarný teoretik Juraj Mojžiš, podľa ktorého Nôtove portréty reprezentujú zvláštny druh prítomných okamihov a zároveň ho čímsi presahujú. „Čím osobnejší je autentický priestor vari každého Nôtovho portrétu, tým pravdivejší je fotografický obraz. Patrílo by sa hovoriť o osobitosti preniknutej citlivosťou, ktorá zodpovedá doslova zlomkom sekundy. Navyše, tie zlomky sekundy si predpokladateľne nárokujú svedčiť pod prísahou času, v ktorom sa majú potvrdiť svedectvá priam dejinných rozmerov, pretože Miro Nôta z nich naskicoval nezvyčajnú a nezvyčajne presvedčivú komunikačnú správu,“ zamýšľa sa nad Nôtovými fotografiami Mojžiš.

Miro Nôta sa vo svojej tvorbe venuje dokumentárnej a portrétnej fotografii, ľudí z prostredia filmu začal fotografovať ešte počas štúdia na Vysokej škole múzických umení v Bratislave na Katedre dokumentárneho filmu, keď začal fotiť svojich spolužiakov. „Napriek tomu, že som študoval réžiu, viac mi vyhovovala práca s kamerou a fotoaparátom. Tým som pokračoval aj po škole – prestal som točiť filmy a odvtedy sa venujem iba fotografii. So štúdiom sa moja práca prelína v tom, že je vo svojej podstate výsostne dokumentaristická. Pri portrétovaní neštylizujem ľudí do mojej vízie ich osobnosti, ale snažím sa s nimi dopredu dohodnúť na tom, aby si sami vybrali priestor, v ktorom chcú byť odfotení, kde sa budú cítiť dobre a ktorý bude reprezentovať ich osobnosť. Chcem ju ukázať takú, aká je, nie takú, akú ju vidím ja,“ hovorí Nôta.

Za ostatných tridsať rokov sa Nôtovi podarilo vytvoriť množstvo portrétov tvorcov a tvorkýň rôznych filmových profesií a generácií a jeho fotografie sú dnes zastúpené v zbierkach Slovenského filmového ústavu (SFÚ) v Bratislave. Viaceré vznikli pre mesačník o filmovom dianí na Slovensku Film.sk, no nielen preň. Fotografie „vznikajú na zadanie z časopisov. Tento súbor portrétov som však zároveň dorábala aj sám, mimo zadaní. Zhromažďoval som kolekciu ľudí, ktorí v priebehu obdobia, odkedy som chodil na školu, vytvárali slovenský film. Je to prierez ľuďmi, ktorí odchádzali a odchádzajú a nastupuje nová generácia filmárov,“ dopĺňa.

Publikácia portrétov Mira Nôtu sa nesústreďuje len na hercov či režisérov, ale predstavuje aj kameramanov, scenáristov, producentov, hudobných skladateľov, teoretikov, organizátorov filmových podujatí a ďalších ľudí, ktorí vytvárajú podhubie slovenského filmu. „Výber fotografií je

Mesiac fotografie ponúkne výstavu osobností zo sveta filmu na portrétoch Mira Nôtu

*„jedinečnou správou o dynamických premenách našej kinematografie,“* hovorí o pripravovanej knihe režisér Martin Šulík. *„Miro predstavuje osobnosti, ktoré stáli pri jej zrode a formovaní, tvorcov, ktorí svojimi dielami v šesťdesiatych rokoch prekročili hranice Slovenska a stali sa súčasťou európskej filmovej kultúry, no hlavne zaznamenáva nástup svojich generačných spolupútnikov. Zaujímavá je práve táto pestrosť výberu, pretože pripomína kontinuitu vývoja, mapuje striedanie generácií a zaznamenáva oživenie slovenského filmu po dlhých rokoch mlčania. Rozmanitosť fotografických prístupov k jednotlivým portrétom dokumentuje aj tvorivý vývoj samotného fotografa.“* Podľa neho je Nôtova kniha autentická, má dokumentárnu hodnotu a je za ňou mnoho rokov systematickej práce a nepredstieraný záujem o ľudí pred objektívom.

Výstavu Portréty Mira Nôtu počas Mesiaca fotografie v Galérii Slovenskej výtvarnej únie – Umelka organizuje FOTOFO/Stredoeurópsky dom fotografie v spolupráci so Slovenským filmovým ústavom pri príležitosti 60. výročia jeho vzniku. Publikáciu Reálne reálno fotografických portrétov Mira Nôtu vydal FO ART, s. r. o. a občianske združenie FOTOFO/Stredoeurópsky dom fotografie. Výstava potrvá od 31. októbra do 20. novembra 2023.

Miro Nôta (\*1972) – študoval na VŠMU v Bratislave na Katedre dokumentárneho filmu, jeho absolventský film *InLine* zvíťazil na 2. ročníku Medzinárodného festivalu študentských filmov Áčko 1995. Dokumentárnej a portrétnej fotografii sa venuje od študentských rokov, keď začal fotiť svojich spolužiakov na filmovej škole. Za ostatných tridsať rokov sa mu podarilo vytvoriť množstvo portrétov tvorcov a tvorkyň rôznych filmových profesií a generácií a jeho fotografie sú dnes zastúpené v zbierkach Slovenského filmového ústavu (SFÚ) v Bratislave. V minulosti pôsobil aj ako fotograf v niekoľkých denníkoch, neskôr sa stal fotografom týždenníka *Trend* a dvojtýždenníka *Profit*. Svoje pôsobenie vo vydavateľstve končil ako fotograf a obrazový redaktor zodpovedný za vizuálny koncept a titulné strany všetkých produktov vydavateľstva, reklamné kampane a vizuálnu identitu spoločnosti. V súčasnosti pôsobí ako fotograf v slobodnom povolaní, spolupracuje s mesačníkmi *Forbes* a *Film.sk*, publikuje v rôznych médiách a ako fotograf, obrazový redaktor a kameraman pracuje na viacerých súkromných projektoch. Je autorom fotografií a videoklipov hudobných skupín *Modré hory*, *Zlokot* a *Lyrik H*. Jeho fotografie boli použité v knihách *Ida Želinská, Fedor Blaščák: Engerau* (2005), *Renáta Šmatláková, Martin Šmatlák: Filmové profily* (2005), *Lyrik: Naničhodný poet* (2016), *Lyrik H: JA* (2020), *Peter Škorňa: Odklínanie ticha* (2021) a na hudobných nosičoch: *Modré hory: Luxus clan* (2017) a *Lyrik H: JA* (2020). Mal päť spoločných a štyri samostatné výstavy.

### **Slovenský filmový ústav**

SFÚ je jediná štátna organizácia v oblasti audiovizie na Slovensku. Jej hlavné úlohy, činnosti a pôsobnosť definuje Zákon o audiovizii č. 40/2015 Z. z. Súčasťou SFÚ ako pamäťovej a fondovej inštitúcie je špecializovaný filmový archív. Tvoria ho jedinečné filmové a s filmom súvisiace archívne fondy a zbierky, ktoré sú základom audiovizuálneho dedičstva SR. Vybudované má aj moderné digitalizačné pracovisko.  
**Kontakt:** Slovenský filmový ústav, Grösslingová 32, Bratislava, [www.sfu.sk](http://www.sfu.sk).

### **Predajňa Slovenského filmového ústavu – Klapka.sk**

Predajňa *Klapka.sk* sa orientuje na slovenskú filmovú klasiku a súčasné slovenské audiovizuálne diela na DVD a blu-ray nosičoch. V ponuke má tiež odbornú literatúru z oblasti kinematografie a audiovizie slovenských a českých vydavateľstiev a vybrané diela z produkcie filmových archívov. Ponúka tiež možnosť online predaja a stabilný predajný pult má v priestoroch Kina Lumière.  
**Kontakt:** *Klapka.sk*, Grösslingová 43, Bratislava, [www.klapka.sk](http://www.klapka.sk).

### **Kino Slovenského filmového ústavu – Kino Lumière**

Kino Lumière sa vo svojej dramaturgii prioritne zameriava na súčasnú slovenskú tvorbu, súčasnú európsku kinematografiu a zlatý fond slovenskej a svetovej kinematografie. Uvádza pravidelné vlastné cykly, tiež viaceré prehliadky a festivaly. Ide o prvé kino na Slovensku, ktoré získalo za dramaturgiu Cenu slovenských filmových novinárov a Cenu Europa Cinemas. Má štyri kinosály, vstupné je od 2,00 do 5,00 €. V roku 2020 spustilo online projekt *Kino doma*.  
**Kontakt:** Kino Lumière, Špitálska 4, Bratislava, [www.kino-lumiere.sk](http://www.kino-lumiere.sk).

**kontakt:** sekretariát SFÚ: [sfu@sfu.sk](mailto:sfu@sfu.sk), +421 2 57 10 15 03